

מדרש תנחומא (בובר) פרשת תזריע

וביום השמיני ימול בשר ערלתו (ויקרא יב ג) ...

- שאל טורנוסרופוס הרשע את ר' עקיבא "איזה מעשים נאים של הקב"ה או של בשר ודם?"
- א"ל "של בשר ודם נאים"
- א"ל טורנוסרופוס הרשע "הרי השמים והארץ - יכול אתה לעשות כהם?!"
- א"ל ר' עקיבא "לא תאמר לי בדבר שהוא למעלה מן הבריות - שאין שולטין בהן - אלא בדברים שהן מצויין בבני אדם."
- א"ל "למה אתם מולים?"
- א"ל "אף אני הייתי יודע שאתה עתיד לומר לי כן. לכך הקדמתי ואמרתי לך: מעשה בשר ודם הם נאים משל הקב"ה". הביאו לי שבולים וגלוסקאות. אמר לו "אלו - מעשה הקב"ה. ואלו - מעשה בשר ודם. אין אלו נאים? הביאו לי אנוצי פשתן וכלים מבית שאן. א"ל "אלו - מעשה הקב"ה. ואלו מעשה - בשר ודם. אין אלו נאים?"
- א"ל טורנוסרופוס "הואיל הוא חפץ במילה - למה אינו יוצא מהול ממעי אמו?"
- א"ל ר' עקיבא "ולמה שוררו יוצא בו? לא תחתוך אמו שוררו? ולמה אינו יוצא מהול? לפי שלא נתן הקב"ה לישראל את המצות - אלא כדי לצרף בהן" ...

מדרש אגדה (בובר) ויקרא פרק יב ד"ה [ד] וביום השמיני

- שאל טורנוסרופוס את ר' עקיבא. אמר לו "איזו יותר מעולה? מעשה הבורא או מעשה האדם?"
- ר' עקיבא הבין. מיד אמר בלבו: זה הארור שואל תחבולות בעבור המילה. אם אשיב לו "מעשה האדם יותר נכבד" - הוא יהרגני. ואם אשיב לו "מעשה הבורא יותר נכבד" - גם הוא יהרגני - ויאמר "למה אתם מוסיפין על מה שרצה הבורא?"
- אמר ר' עקיבא "אדוני המלך - המתן לי שתי שעות עד שאלך לבית ואבוא". אמר לו "לך"
- הלך ר' עקיבא לביתו. אמר לאשתו "אני חפץ ממך עתה שתעשה לי חלה אחת טובה למאד - נקיייה מן המורסן - עם מעט שמן ושומשמין וקצח". מיד עשתה לו אשתו יותר ממה שצוה. לקח החלה ולקח מעט חטה - ובא לפני המלך. אמר לו "אדוני המלך: בחיי ראשך השיבני בזה השאלה עד שאשיבך בשאילה ששאלת ממני".
- אמר לו "מה רצית?"
- אמר לו "אדוני המלך: איזה יותר נאה ... החלה הזו - אם החטים האלו...."

איכה רבה (וילנא) פרשה ג:ס

ר' עקיבא היה עומד ונדון לפני טורנוסרופוס...

Josephus Flavius, The Jewish War, Book 3, Chapter 8

He put a secret prayer to G-d and said: "Since it pleases you, who have created the Jewish nation, to depress the same, and since all their good fortune (tyche) is gone over to the Romans, and since you have choice of this soul of mine to foretell what is to come to pass hereafter, I willingly give them my hands, and am content to live. And I protest openly that I do not go over to the Romans as a deserter of the Jews, but as a minister from you."

תלמוד בבלי מסכת עבודה זרה דף יח עמוד א

תנו רבנן: כשחלה רבי יוסי בן קיסמא, הלך רבי חנינא בן תרדיון לבקרו. אמר לו: חנינא אחי, (אחי) אי אתה יודע שאומה זו מן השמים המליכוה? שהחריבה את ביתו ושרפה את היכלו, והרגה את חסידיו ואבדה את טוביו, ועדיין היא קיימת, ואני שמעתי עליך שאתה יושב ועוסק בתורה [ומקהיל קהלות ברבים] וספר מונח לך בחיקך! אמר לו: מן השמים ירחמו. אמר לו: אני אומר לך דברים של טעם, ואתה אומר לי מן השמים ירחמו, תמה אני אם לא ישרפו אותך ואת ספר תורה באש!

פסיקתא זוטרתא (לקח טוב) בראשית פרק כו ד"ה לד) ויהי עשו

לד) ויהי עשו בן ארבעים שנה. דכתיב כי חיוה רביעאה שראה דניאל - ולא זכר שמה. "והיא משניה מן כל חיותא" (דניאל ז:ז). הוא דמות חזיר. ולפי שהיה משוקץ - לא זכר שמה דניאל - והוא מלכות אדום... שנמשלה כחזיר ... ולמה נמשלה מלכות אדום לחזיר? אלא מה חזיר מפסע טלפיו בשעת שהוא רובץ - כלומר: ראו שהוא טהור - כי מפריס פרסה הוא (ויק' יא:ז) ... כך מלכות אדום הרשעה גוזלת וחומסת ומפזרת מעותיה - כלומר שהוא עושה חסדים. ועליו הכתוב אומר "וחסד לאומים חטאת" (משלי יד:לד). הוא מעשה אביהם עשו הרשע. שכל הימים היה מצייד נשי האנשים ומענה אותן. וכיון שהגיע לארבעים שנה - רצה לדמות עצמו ליצחק אביו. שכשם שנשא יצחק אביו אשה למ' שנה - כן גם הוא נשא אשה למ' שנה ...

בראשית פרק כה

(כג) ויאמר ה' לה שני גוים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר: (כד) וימלאו ימיה ללדת והנה תומם בבטנה: (כה) ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער ויקראו שמו עשו: (כו) ואחרי כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב ויצחק בן ששים שנה בלדת אתם: (כז) ויגדלו הנערים ויהי עשו איש ידע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים: ... (כט) ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה והוא עיף: (ל) ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי עיף אנכי על כן קרא שמו אדום: (לא) ויאמר יעקב מכרה כיום את בכרתך לי: (לב) ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה: (לג) ויאמר יעקב השבעה לי כיום וישבע לו וימכר את בכרתו ליעקב: (לד) ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכרה:

תלמוד בבלי מסכת מכות דף כד עמוד א

וכבר היה ר"ג ורבי אלעזר בן עזריה ורבי יהושע ורבי עקיבא מהלכין בדרך, ושמעו קול המונה של רומי מפלטה [ברחוק] מאה ועשרים מיל, והתחילו בוכין, ורבי עקיבא משחק. אמרו לו: מפני מה אתה משחק? אמר להם: ואתם מפני מה אתם בוכים? אמרו לו: הללו כושיים שמשתחווים לעצבים ומקטרים לעבודת כוכבים יושבין בטח והשקט, ואנו בית הדום רגלי אלהינו שרוף באש ולא נבכה? אמר להן: לכך אני מצחק, ומה לעוברי רצונו כך, לעושי רצונו על אחת כמה וכמה.

Rabbi Joseph B. Soloveitchik, "Sacred and Profane" in *Shiurei HaRav*

And this was, in effect, the revolutionary message of Rabbi Akiva, who urged his people to revolt against the Romans. The concept of a slow historical process that was so popular among the peoples who lived under the influence of Greek philosophy, the endless morphological evolution from matter into form, from a lower to a higher eidetic stage, carries weight and significance so far as time is lived through quantitatively. Then the forces of history move with an extremely slow pace; years, decades, and centuries are nothing but drops of the sea in eternity. What does a century mean in geological evolution? A nation, not comprehending the Janus face of time or the alternatives that time proffers, may be subject to the same laws and regulations of the cosmic process in nature. Under the aspect of *Minyan Hashanim*, "quantitative years," any rebellion is an a priori doomed to a stillbirth. If man leaves his fate to the principle of blind, mechanical casualty and circumstantial determination, he can never attain salvation and redemption. *Ketz* is nonexistent for him as chaos and confusion are precluded in the realm of nature.

The Jews have inherited from Abraham the alternative to *Minyan Hashanim*. The prophecy of the "generations" challenges man not to live in time but to mold it, to give to the indifferent chronos new aspects and a new interpretation. Time is computed according to man's own creativity and self-determination. All laws of immutable and unalterable casualty fail if man participates in the mysterious unfolding of the chronos. A qualitative time experience enables a nation to span a distance of hundreds and thousands of years in but a few moments. To consider time from the aspect of *Mispar Hadoros*, of the "generations" which live in it, entails the mystery of *Ketz-Ge'ula*.

If the idea of a Bar Kokhba revolt is not ripe, continued Rabbi Akiva, then we can never achieve the realization of *Ketz*. If *Ketz* is possible, then quantitative measurements of time are irrelevant and nonexistent. In the seventy years from the destruction of the Temple until the outbreak of Bar Kokhba upheaval, the Jewish people may have lived through an endless continuum of time, he concluded. "*Vehu HaKetz.*" And then will be your Redemption!